ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (ΠΡΩΤΟ ΤΜΗΜΑ)
ΤΗΣ 15ης ΜΑΡΤΙΟΥ 1984 [1]

Ente italiano di servizio sociale (EISS) κατά Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων

«Παρέμβαση του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου — αποζημίωση λόγω μείωσης της καταβολής»

Υπόθεση 310/81

Περίληψη

Κοινωνική πολιτική — Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο — Διαδικασία χρηματοδοτήσεως — Λεπτομέρειες

Εξωσυμβατική ευθύνη — Ευθύνη της Κοινότητας έναντι οργανισμού επιχορηγουμένου από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο — Προϋποθέσεις
(Συνθήκη ΕΟΚ, άρθρο 215, δεύτερη παράγραφος)

Στο πλαίσιο της διαδικασίας χρηματοδοτήσεως από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο, οι οικονομικές σχέσεις υφίστανται αφενός μεν μεταξύ της Επιτροπής και του ενδιαφερόμενου κράτους μέλους, αφετέρου δε μεταξύ του κράτους μέλους αυτού και του οργανισμού στον οποίο χορηγείται η χρηματική συνδρομή.

Για να είναι δυνατό, υπό τις συνθήκες αυτές, να στοιχειοθετηθεί ευθύνη της Επιτροπής έναντι του επιχορηγούμενου οργανισμού, σ' αυτόν εναπόκειται να προσκομίσει πραγματικά και νομικά στοιχεία ικανά να θεμελιώσουν αιτιώδη συνάφεια μεταξύ της ζημίας που επικαλείται και συγκεκριμένων μη νομίμων πράξεων που θα αποδίδονται στην Κοινότητα.

Στην υπόθεση 310/81,

ENTE ITALIANO DI SERVIZIO SOCIALE (EISS), διά του «Commissario Governativo» Francesco Lattari, εκπροσωπούμενου και επικουρούμενου από το Nicola Catalano, δικηγόρο Ρώμης, με αντίκλητο στο Λουξεμβούργο το δικηγόρο Ernest Arendt, 34 B, rue Philippe-II,

ενάγον,

1 — Γλώσσα διαδικασίας: η ιταλική.

κατά

ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ, εκπροσωπούμενης από το νομικό της σύμβουλο, Armando Toledano Laredo, με αντίκλητο στο Λουξεμβούργο τον Oreste Montalto, μέλος της νομικής υπηρεσίας της Επιτροπής, κτίριο Jean Monnet, Kirchberg,

εναγόμενης,

που έχει ως αντικείμενο να αναγνωριστεί η παράλειψη της Επιτροπής Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων και να υποχρεωθεί σε αποζημίωση διότι δεν κατέβαλε το συνολικό ποσό των 371 649 981 ιταλικών λιρετών, εντόκως με προσδιοριστέο επιτόκιο,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (πρώτο τμήμα)

συγκείμενο από τους T. Koopmans, πρόεδρο τμήματος, A. O'Keeffe και G. Bosco, δικαστές,

γενικός εισαγγελέας: G. F. Mancini
γραμματέας: P. Heim

εκδίδει την ακόλουθη

ΑΠΟΦΑΣΗ

Περιστατικά

Τα πραγματικά περιστατικά της υπόθεσης, η εξέλιξη της διαδικασίας, τα αιτήματα καθώς και οι ισχυρισμοί και τα επιχειρήματα των διαδίκων συνοψίζονται ως εξής:

I — Πραγματικά περιστατικά και έγγραφη διαδικασία

Στις 10 Ιουλίου 1973 η Ιταλική Δημοκρατία υπέβαλε προς την Επιτροπή αίτηση για παρέμβαση του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου (ΕΚΤ), δάσει του άρθρου 5 της απόφασης του Συμβουλίου της 1ης Φεβρουαρίου 1971, περί αναμορφώσεως του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου (ΕΕ ειδ. έκδ. 05/001, σ. 69), για λογαριασμό του Ente italiano di servizio sociale (EISS), υπέρ ενεργειών που θα προήγαγαν την εκπαίδευση ως κοινωνικών λειτουργών ή εργαζομένων περίπου 1 150 νέων ανέργων του Mezzo-

giorno των οποίων η επαγγελματική επανένταξη είχε προβλεφθεί στο ίδιο το Mezzogiorno και στις ζώνες με μεγάλο ποσοστό εργαζομένων μεταναστών από το Mezzogiorno.

Με απόφαση της 27ης Δεκεμβρίου 1973 — της οποίας παραλήπτης ήταν το ιταλικό δημόσιο — η Επιτροπή ενέκρινε την αίτηση αυτή «προκειμένου, κατά την περίοδο μεταξύ 1ης Ιανουαρίου 1973 και 31ης Δεκεμβρίου 1974, αναληφθούν ενέργειες για εκπαίδευση περίπου 1 150 νέων ανέργων του Mezzogiorno των οποίων η επαγγελματική επανένταξη ως κοινωνικών λειτουργών ή εργαζομένων έχει προβλεφθεί στο Mezzogiorno ή στις ζώνες με υψηλό ποσοστό εργατών μεταναστών από το Mezzogiorno». Η απόφαση όριζε ως οργανισμό υπεύθυνο για τις ενέργειες το EISS. Η απόφαση όρισε τα χρηματικά ποσά της παρέμβασης του ΕΚΤ σε 1 726 207 592 ιταλικές λιρέτες (274 721 810 λιρέτες για το έτος 1973 και 1 451 485 782 ιταλικές λιρέτες για το έτος 1974), ποσό το οποίο αντιπροσώπευε το 50 % του ολικού κόστους των ενεργειών, το δε υπόλοιπο ανέλαβε το ιταλικό υπουργείο εργασίας και κοινωνικής πρόνοιας· το υπουργείο αυτό, με έγγραφο της 15ης Μαρτίου 1974, ανακοίνωσε στο EISS την απόφαση αυτή.

Η Επιτροπή ανέλαβε τη δέσμευση αυτή υπό τον όρο ότι οι ενέργειες θα ήταν σύμφωνες με την κοινοτική ρύθμιση, το οποίο έπρεπε να αποδειχθεί με έγγραφα που όφειλε να προσκομίσει η Ιταλική Δημοκρατία και με ελέγχους που θα διεξάγονταν επί τόπου από ιταλούς και κοινοτικούς υπαλλήλους από κοινού.

Λόγω καθυστερήσεων που επήλθαν κατά την εκτέλεση των προβλεπόμενων ενεργειών, η Επιτροπή, με αποφάσεις της 30ής Δεκεμβρίου 1974 και της 18ης Μαΐου 1976, ενέκρινε αιτήσεις της Ιταλίας με τις οποίες ζητούσε τροποποίηση της κατανομής για κάθε οικονομικό έτος του ποσού της συνδρομής. Συνοπτικά, τα ποσά που είχαν προβλέψει οι τρεις αποφάσεις, των οποίων το σύνολο μειώθηκε με τη δεύτερη απόφαση σε 1 451 485 782 λιρέτες, στη συνέχεια κατανεμήθηκαν ως ακολούθως: 696 798 130 λιρέτες για το 1974, 385 875 145 λιρέτες για το 1975 και 455 812 507 λιρέτες για το 1976. Για τα τρία έτη αυτά δεν εγκρίθηκε τελικά ποσό 345 763 716 λιρετών και εξάλλου δεν ζητήθηκε ποσό 65 149 763 λιρετών. Το διαδοχικά εκκαθαρισμένα υπόλοιπα των λογαριασμών και το τελικό υπόλοιπο που καταβλήθηκε αντιπροσωπεύουν επομένως συνολικό ποσό 1 040 572 303 ιταλικών λιρετών.

Όσον αφορά το ποσό που είχε προβλεφθεί για το 1973 (δηλαδή 274 721 810 λιρέτες), αυτό δεν χορηγήθηκε και έτσι ανέκυψε η παρούσα διαφορά (η οποία αφορά επικουρικώς τη μη καταβολή του υπόλοιπου 15 % σε σχέση με τις συνδρομές που είχαν ήδη καταβληθεί). Πράγματι, μετά από έλεγχο που διενεργήθηκε τον Ιούνιο και Ιούλιο 1974 από δύο υπαλλήλους της Επιτροπής και δύο υπαλλήλους του ιταλικού υπουργείου εργασίας, διαπιστώθηκε ότι οι ενέργειες που είχε πραγματοποιήσει το EISS το 1973 δεν ανταποκρίνονταν στα κριτήρια τα οποία, κατά την Επιτροπή, ορίζει η απόφαση της 27ης Δεκεμβρίου 1973:

— πολλά άτομα στα σεμινάρια είχαν ηλικία άνω των 40 ετών·

— στην πλειονότητα των περιπτώσεων δεν συνέτρεχε η προϋπόθεση περί ανεργίας, καθόσο οι εκπαιδευόμενοι παρείχαν υπηρεσίες τακτικά αμειβόμενες ως κοινωνικοί λειτουργοί σε αποκεντρωμένα γραφεία του ίδιου του υπουργείου εργασίας, της Alitalia ή άλλων οργανισμών, δυνάμει συμβάσεων που είχαν συνάψει με το EISS·

— η γεωγραφική προέλευση των εκπαιδευόμενων δεν ανταποκρινόταν στις προβλεπόμενες προϋποθέσεις, καθόσο ήταν

άτομα που δεν προέρχονταν από το Mezzogiorno·

— επιπλέον, ο αριθμός, το περιεχόμενο και η διεξαγωγή των διδασκόμενων μαθημάτων δεν συμφωνούσαν με το προβλεπόμενο πρόγραμμα.

Μετά από νέο έλεγχο που διεξήχθη τον Απρίλιο 1978, το EISS ζήτησε από την Επιτροπή ποσό 371 649 981 λιρετών ως κεφάλαιο, προσαυξημένο με τόκους. Επειδή το EISS δεν επέτυχε λύση διά της διοικητικής οδού, προσέφυγε στο δικαστήριο της Ρώμης. Εν τω μεταξύ, στις 5 Δεκεμβρίου 1981, αποφάσισε να ασκήσει την παρούσα αγωγή.

Η έγγραφη διαδικασία διεξήχθη κανονικά.

Κατόπιν εκθέσεως του εισηγητή δικαστή και μετά από ακρόαση του γενικού εισαγγελέα, το Δικαστήριο αποφάσισε να προχωρήσει στην προφορική διαδικασία χωρίς προηγούμενη διεξαγωγή αποδείξεων. Επειδή το Δικαστήριο διαπίστωσε ότι κανένα κράτος μέλος και κανένα κοινοτικό όργανο δεν ζήτησε την εκδίκαση της υπόθεσης από την ολομέλεια, με διάταξη της 23ης Μαρτίου 1983 αποφάσισε να αναθέσει την εκδίκασή της στο πρώτο τμήμα.

II — Αιτήματα των διαδίκων

Το *ενάγον* ζητεί από το Δικαστήριο:

— να υποχρεώσει την Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων να αποκαταστήσει τη ζημία που υπέστη λόγω του ότι:

α) δεν διατέθηκε στον οργανισμό αυτό συνολικό ποσό 371 649 981 λιρετών που έπρεπε να εισπράξει το EISS ως υπόλοιπο από το μήνα Απρίλιο 1978 σύμφωνα με το άρθρο 2, παράγραφος 2, της απόφασης της Επιτροπής της 27ης Δεκεμβρίου 1973 αριθ. 2203 dof /27·

6) το ενάγον δεδομένου ότι το πιο πάνω ποσό δεν χρησιμοποιήθηκε έγκαιρα υποχρεώθηκε να καταφύγει σε υψηλό τραπεζικό δανεισμό ο οποίος ακολούθως προκάλεσε μεταγενέστερη ζημία που συνίσταται στην καταβολή σημαντικού ποσού τόκων το ύψος του οποίου θα προσδιοριστεί κατά τη διαδικασία·

— να υποχρεώσει επιπλέον την Επιτροπή να καταβάλει τόκους από την ημέρα που έπρεπε να είχε καταβληθεί το οριστικό υπόλοιπο και να την καταδικάσει στα δικαστικά έξοδα και τη δικηγορική αμοιβή.

Η *εναγόμενη* ζητεί από το Δικαστήριο:

α) να κρίνει απαράδεκτη την αγωγή που άσκησε το Ente italiano di servizio sociale στις 8 Δεκεμβρίου 1981·

6) να απορρίψει εν πάση περιπτώσει την αγωγή ως αβάσιμη·

γ) να καταδικάσει το ενάγον στα δικαστικά έξοδα.

Στην απάντησή του το *ενάγον* ζητεί από το Δικαστήριο:

— μετά από εμμάρτυρες αποδείξεις, τις οποίες αιτείται με το απαντητικό και οιοδήποτε άλλο αποδεικτικό μέσο που το Δικαστήριο κρίνει πρόσφορο, να υποχρεώσει την Επιτροπή να καταβάλει αποζημίωση, το ύψος της οποίας εκκαθαρίζεται στο συνολικό ποσό των 719 909 560 λιρετών, καθώς και τους προβλεπόμενους τόκους μέχρις οριστικής εξοφλήσεως με ίσο δε ποσό να επιβαρυνθεί το ιταλικό δημόσιο·

— να καταδικάσει την εναγόμενη στα δικαστικά έξοδα.

III — Ισχυρισμοί και επιχειρήματα των διαδίκων

Με την αγωγή του το *EISS* υποστηρίζει ότι η Επιτροπή, με την απόφασή της της 27ης Δεκεμβρίου 1973, έκανε ανεπιφύλακτα δεκτή την αίτηση που υπέβαλε για λογαριασμό του ενάγοντος η Ιταλική Δημοκρατία δυνάμει του άρθρου 5 της απόφασης του Συμβουλίου της 1ης Φεβρουαρίου 1971.

Οι όροι που περιέχονται στην απόφαση αυτή είναι αποφασιστικής σημασίας για την ερμηνεία της. Το ενάγον ζητεί να κληθεί η Επιτροπή να προσκομίσει το έγγραφο αυτό με τα παραρτήματά του.

Το EISS παρατηρεί ότι σχεδόν όλη η διαφορά, πλην της μη καταβολής του υπόλοιπου 15 % έναντι των συνδρομών που είχαν ήδη καταβληθεί, αφορά στην ουσία, σχεδόν αποκλειστικά, το έτος 1973. Στην πραγματικότητα, όσον αφορά την περίοδο αυτή, η Επιτροπή όχι μόνο δεν κατέβαλε το μέρος που της αναλογεί, αλλά το ιταλικό δημόσιο, μειώνοντας τη συνδρομή του 1976, ανέλαβε το ποσό που είχε καταβάλει προηγουμένως.

Το EISS ζητεί επίσης να κληθεί η Επιτροπή να προσκομίσει όλα τα έγγραφα στα οποία περιέχονται οι επικαλούμενοι λόγοι — σε αντίφαση, κατά την άποψή του, προς τα αποτελέσματα των ελέγχων που είχαν διενεργηθεί προηγουμένως — για τη μη χορήγηση οιασδήποτε συνδρομής για το 1973.

Επιφυλάσσεται να προβάλει τις ακριβείς του αιτιάσεις όταν θα λάβει γνώση των πιο πάνω εγγράφων. Αναφέρει όμως εν τω μεταξύ ότι, δυνάμει του άρθρου 1 της υπό εξέταση απόφασης, η συνδρομή είχε προβλεφθεί για την εκπαίδευση εργατών ή κοινωνικών λειτουργών όχι μόνο στο Mezzogiorno, αλλά επίσης σε ζώνες με μεγάλο ποσοστό εργαζόμενων μεταναστών από το Mezzogiorno. Κατά το EISS, επίσης, η ενίσχυση δεν θα είχε αλλοιωθεί αν τα μαθήματα πραγματοποιούνταν στο έδαφος άλλου κράτους μέλους της Κοινότητας.

Το EISS δηλώνει ότι έχει εναγάγει το ιταλικό δημόσιο ενώπιον του δικαστηρίου της Ρώμης στις 10 Απριλίου 1981 και επιφυλάσσεται να ζητήσει από το δικαστήριο αυτό, σύμφωνα με το άρθρο 177 της Συνθήκης, να υποβάλει στο Δικαστήριο προδικαστικό ερώτημα τόσο ως προς την ερμηνεία των κοινοτικών πράξεων που έχουν εφαρμογή για την επίλυση της διαφοράς, όσο και για να κρίνει κατά πόσο είναι έγκυρες οι πράξεις και η στάση της Επιτροπής.

Το EISS προσθέτει ότι επειδή προφανώς έχει υποστεί ζημία — έστω έμμεσα καθόσο δεν ήταν ποτέ παραλήπτης των πράξεων της Επιτροπής — από τη στάση της Επιτροπής κρίνει ενδεδειγμένο να ασκήσει ενώπιον του Δικαστηρίου αγωγή αποζημίωσης, το δε δικόγραφο της αγωγής μπορεί να θεωρηθεί ενδεχομένως ως κλήση προς ενέργεια υπό την έννοια του άρθρου 175, δεύτερη παράγραφος, της Συνθήκης.

Σε αναφορά προς τα πιο πάνω, το EISS προσκομίζει αντίγραφο της αλληλογραφίας με το ιταλικό υπουργείο εργασίας προς επίρρωση των ισχυρισμών του.

Στο υπόμνημα αντίκρουσης η *Επιτροπή* φρονεί ότι, σύμφωνα με την εφαρμοστέα κοινοτική ρύθμιση, στην οποία παραπέμπει, η επίδικη εγκριτική απόφαση, παραλήπτης της οποίας είναι η Ιταλική Δημοκρατία, δημιουργεί έννομη σχέση μεταξύ αυτής και της εναγόμενης. Στο πλαίσιο αυτό ο οργανισμός που είναι υπεύθυνος για τις ενέργειες οφείλει να συμμορφωθεί με ό,τι αποφάσισε η Επιτροπή και να εκτελέσει πιστά το εκπαιδευτικό πρόγραμμα για να είναι δυνατό να του επιστραφούν τα έξοδα που έχουν εγκριθεί εντός των ορίων της κοινοτικής και της εθνικής συνδρομής.

Επομένως, μεταξύ της Επιτροπής και του EISS δεν υπάρχει καμία συμβατική σχέση. Η προσφυγή που προβλέπεται στο άρθρο 175 της Συνθήκης προϋποθέτει κατ' ανάγκη αποδεδειγμένη παράλειψη υποχρεωτικής πράξης του εν λόγω κοινοτικού οργάνου, κατάσταση η οποία ασφαλώς δεν συντρέχει εν προκειμένω. Αν επίσης το EISS

ήθελε να επικαλεστεί το άρθρο 175, όφειλε να απευθύνει προηγουμένως στην Επιτροπή συγκεκριμένη κλήση προς ενέργεια, να αναμείνει την παρέλευση της προβλεπόμενης προθεσμίας και να ασκήσει την ανάλογη προσφυγή — quod non. Εφόσον η παρούσα προσφυγή δεν μπορεί να θεωρηθεί ως πρόσκληση υπό την έννοια του άρθρου 175, είναι επομένως απαράδεκτη αν στηρίζεται στην εν λόγω διάταξη της Συνθήκης.

Αν υποτεθεί ότι πρόκειται για αγωγή που στηρίζεται στο άρθρο 215 της Συνθήκης, απαιτείται να αποδειχθεί μη νόμιμη ενέργεια του κοινοτικού οργάνου, την οποία δεν επικαλείται το ενάγον και κατά μείζονα λόγο δεν έχει αποδείξει. Από την άποψη αυτή, επομένως, η αγωγή είναι απαράδεκτη και πρέπει να απορριφθεί επί της ουσίας.

Ως προς την ουσία, συγκεκριμένα, της υπο κρίση αγωγής, η Επιτροπή σημειώνει ότι η Ιταλική Δημοκρατία υπέβαλε τις αναγκαίες αιτήσεις για τμηματικές και οριστικές καταβολές μαζί με τα δικαιολογητικά έγγραφα και οι οποίες συμπληρώθηκαν με τους αναγκαίους επιτόπιους ελέγχους που διενήργησαν από κοινού εθνικοί και κοινοτικοί υπάλληλοι. Η Επιτροπή κατέβαλε έγκαιρα τα χρηματικά ποσά και η διαφορά που υπάρχει μεταξύ της συνδρομής που είχε υπολογιστεί αρχικά και των ποσών που πράγματι καταβλήθηκαν οφείλεται αποκλειστικά σε πλημμέλειες που διαπιστώθηκαν κατά την εκτέλεση των προγραμμάτων. Το EISS έχει πλήρη επίγνωση της κατάστασης αυτής και είναι ο μόνος και αποκλειστικός υπεύθυνος.

Στην απάντησή του το *EISS* δέχεται ότι στο υπόμνημα αντίκρουσης περιέχεται αρνητική απάντηση στην κλήση προς ενέργεια δυνάμει του άρθρου 175.

Όσον αφορά τη ζημία που υπέστη, το EISS υποστηρίζει ότι νόμιμα προσδοκούσε την είσπραξη των ποσών που είχαν εγκριθεί και ότι η ζημία οφείλεται στο ότι όχι ευκαταφρόνητο τμήμα του ποσού αυτού δεν καταβλήθηκε, στο οποίο προστίθεται ο υψηλός τραπεζικός δανεισμός. Όσον αφορά την ευθύνη της Επιτροπής, η μείωση του ποσού που είχε εγκριθεί και η μη συμπλήρωση του υπόλοιπου αποτελούν συνέπεια κακών και εσφαλμένων εκτιμήσεων των υπαλλήλων του ΕΚΤ. Επί του σημείου αυτού, το βάρος αποδείξεως που φέρει το ενάγον δεν πρέπει να συγχέεται με την ενεργητική νομιμοποίηση, διότι τα καταβαλλόμενα ποσά προορίζονταν πάντοτε για το EISS. Επί του θέματος αυτού το EISS ζητεί να υποβληθούν συγκεκριμένες ερωτήσεις στην Επιτροπή προκειμένου να επιβεβαιωθεί ή να διαψευστεί κατά πόσο γνώριζε πλήρως τα προσκομιζόμενα έγγραφα.

Το EISS υποβάλλει το σχέδιο που είχε καταρτίσει και είχε υποβάλει στο υπουργείο εργασίας, το οποίο δεν προσκομίστηκε από την Επιτροπή, και ζητεί η Επιτροπή να κληθεί με τη σειρά της να προσκομίσει την αίτηση της Ιταλικής Δημοκρατίας με τα σχετικά συνημμένα έγγραφα. Πράγματι, οι προτάσεις που περιέχονται στο σχέδιο αυτό, τις οποίες υιοθέτησε η Ιταλική Δημοκρατία και δέχθηκε ανεπιφύλακτα η Επιτροπή, αποτελούν αναπόσπαστο τμήμα της υπό κρίση απόφασης.

Όσον αφορά τους ελέγχους που διενήργησαν υπάλληλοι της Επιτροπής και του ιταλικού υπουργείου εργασίας, το ενάγον διευκρινίζει ότι επί 115 ατόμων που παρακολούθησαν μαθήματα, 64 ήταν ηλικίας κάτω των 30 ετών, 40 κάτω των 40 ετών και μεταξύ 11 υπολοίπων, μόνο 4 υπερέβαιναν την ηλικία των 45 ετών.

Τονίζει επίσης ότι σύμφωνα με το σχέδιό του στους μαθητές έπρεπε να καταβληθεί μηνιαίο επίδομα 250 000 λιρετών το οποίο όμως δεν καταβλήθηκε σε κανένα από τους 115 μαθητές που προαναφέρονται, άτομα χωρίς μόνιμη απασχόληση που επρόκειτο

να απολυθούν λόγω της λήξεως των εν λόγω μαθημάτων. Αν επομένως τέσσερις μαθητές επί του συνόλου που ελήφθη υπόψη κακώς μετέσχαν στα μαθήματα, οι ουσιαστικές συνέπειες ήταν εντελώς ασήμαντες. Εν πάση περιπτώσει, και παράλο που το EISS θεωρεί ότι κακώς δεν προσέβαλε έγκαιρα τις μειώσεις για το έτος 1973, οι ενδεχόμενες ανωμαλίες που διαπιστώθηκαν τιμωρήθηκαν πολύ αυστηρά και για το εν λόγω έτος θα μπορούσε να δικαιολογηθεί μείωση μόνο της συνδρομής, όχι όμως διακοπή της.

Το EISS παρατηρεί ότι η Επιτροπή δεν απαντά στο αίτημα για αποκατάσταση της ζημίας λόγω της μη καταβολής του υπολοίπου 15 % επί όλων των συνδρομών που καταβλήθηκαν.

Οι νομικοί ισχυρισμοί περιορίζονται στο εξής: επειδή η Επιτροπή στηρίχθηκε αποκλειστικά σε πραγματικά περιστατικά τα οποία προφανώς της εξέθεσαν οι αρμόδιες υπηρεσίες, δεν έχει αποδειχθεί καθόλου ότι η αγωγή αποζημίωσης είναι αβάσιμη. Αν τα πραγματικά περιστατικά είναι αληθή, αποδεικνύεται in re ipsa το αβάσιμο της αγωγής αποζημίωσης του EISS. Αντίθετα όμως, από τα πραγματικά περιστατικά, που ορθά εκτίθενται και ερμηνεύονται, συνάγεται in re ipsa η πλήρης ευθύνη της Επιτροπής.

Εν πάση περιπτώσει, το EISS αναφέρει ότι με το αίτημά του για αποζημίωση ζητεί:

α) να του καταβληθούν τα ποσά τα οποία η Επιτροπή όφειλε να χορηγήσει στις ιταλικές αρχές προκειμένου αυτές να τα καταβάλουν αμέσως στο EISS και τα οποία κακώς δεν χορηγήθηκαν·

σ' αυτά περιλαμβάνονται τόσο οι συνδρομές για το έτος 1973 έστω μειωμένες, όσο και ποσοστό 15 % του υπόλοιπου για τις αμφισβητούμενες συνδρομές, υπόλοιπο το οποίο δεν έχει καταβληθεί ακόμη· το συνολικό ποσό ανέρχεται σε 743 299 382 λιρέτες, το οποίο βαρύνει εξ ημισείας το Κοινωνικό Ταμείο και το ιταλικό δημόσιο·

β) να αποκατασταθεί η ζημία, η οποία προκλήθηκε από την αδικαιολόγητη μη καταβολή είτε εκ μέρους της Επιτροπής (του τμήματος με το οποίο επιβαρύνεται) είτε εκ μέρους των ιταλικών αρχών (του τμήματος με το οποίο επιβαρύνεται το ιταλικό δημόσιο) και η οποία επήλθε λόγω σημαντικής επιβαρύνσεως του EISS με χρέη και η οποία ζημία εκτιμάται ότι στις 31 Δεκεμβρίου 1981 ανερχόταν σε συνολικό ποσό 692 519 738 λιρετών.

Το αίτημα για αποζημίωση ανέρχεται επομένως σε συνολικό ύψος 1 435 819 120 λιρέτες, το οποίο ακολούθως πρέπει να προσαυξηθεί με τόκους μέχρις οριστικής εξοφλήσεως του οφειλόμενου ποσού το οποίο δεν έχει καταβληθεί.

Όσον αφορά ενδεχόμενη συνεκδίκαση της αγωγής αυτής με αίτηση για την έκδοση προδικαστικής απόφασης που θα μπορούσε να υποβάλει το δικαστήριο της Ρώμης, το EISS δηλώνει ότι έχει ζητήσει την παραπομπή ενώπιον του Δικαστηρίου.

Όσον αφορά τις εμμάρτυρες αποδείξεις, το EISS προτείνει ως μάρτυρες τους εξετασθέντες Alberto Ghergo, Salvatore Bianco, Wilma Posati, Barbacini και Zambelli, και φρονεί ότι θα ήταν χρήσιμη η εξέτασή τους επί των ακολούθων σημείων:

α) Αληθεύει ότι η απόφαση της 27ης Δεκεμβρίου 1973, στην οποία αναφέρονται οι συνδρομές υπέρ του EISS για το οικονομικό έτος 1973 συνολικού ύψους 439 554,90 λογιστικών μονάδων (δηλαδή 274 721 810 λιρετών), δεν

καταργήθηκε ούτε τροποποιήθηκε από τη μεταγενέστερη απόφαση της Επιτροπής της 30ής Δεκεμβρίου 1974;

6) Αληθεύει ότι οι συνδρομές για το έτος 1974, τις οποίες προέβλεψε η απόφαση της 27ης Δεκεμβρίου 1973, συνολικού ύψους 2 322 377,25 λογιστικών μονάδων (δηλαδή 1 451 485 782 λιρετών) τις κατένειμε αργότερα η απόφαση της 30ής Δεκεμβρίου 1974 σε 609 798 130 λιρέτες για το έτος 1974 και σε 841 678 652 λιρέτες για το έτος 1975;

γ) Αληθεύει ότι κατόπιν διαπιστώσεων στις οποίες προέβησαν από κοινού οι υπάλληλοι της Επιτροπής και της Διευθύνσεως Εργασίας, οι συνδρομές για το έτος 1973 μειώθηκαν σε 134 912 640 λιρέτες αντί του αρχικού ποσού 274 721 810 λιρετών που είχε προβλέψει η απόφαση της 27ης Δεκεμβρίου 1973, δεν διακόπηκαν όμως εντελώς;

δ) Αληθεύει ότι για τη μείωση της συνδρομής για τη διαχείριση του έτους 1973, κατόπιν των ελέγχων που διενήργησαν από κοινού κοινοτικοί και εθνικοί υπάλληλοι, δεν έχει εκδοθεί μέχρι σήμερα ρητή απόφαση;

ε) Αληθεύει ότι, σύμφωνα με την πρακτική της Επιτροπής, οι αποφάσεις για έγκριση ποσών που εκδίδονται στο τέλος του έτους αναφέρονται αποκλειστικά στις συνδρομές για το τρέχον οικονομικό έτος και, ενδεχομένως, για το επόμενο οικονομικό έτος και δεν επιφέρουν ποτέ έμμεση κατάργηση ή τροποποίηση των χρηματικών ποσών που έχουν εγκριθεί για την προηγούμενη χρήση;

στ) Αληθεύει ότι, αντίθετα προς την πρακτική της Επιτροπής, για όλες τις υπόλοιπες παρεμβάσεις του Κοινωνικού Ταμείου, το EISS δεν εισέπραξε προκαταβολή, έστω ελάχιστη, ούτε για το οικονομικό έτος 1973 ούτε για τα μεταγενέστερα έτη;

ζ) Αληθεύει ότι το EISS δεν έχει λάβει ακόμη το υπόλοιπο των μη αμφισβητούμενων ποσών, αλλά μόνο 85 % της συνδρομής που είχε εγκριθεί έτσι ώστε του οφείλεται ακόμη το υπόλοιπο 15 %;

Τέλος, το EISS ζητεί από το Δικαστήριο να καλέσει την Επιτροπή:

α) να προσκομίσει την αίτηση για χρηματοδότηση υπέρ του EISS, την οποία υπέβαλε η Ιταλική Δημοκρατία, με όλα τα συνημμένα της αίτησης· ή, τουλάχιστον, να βεβαιώσει ότι το αντίγραφο του σχεδίου που προσκομίζει το EISS ανταποκρίνεται προς το σχέδιο που ήταν συνημμένο σε παράρτημα στην αίτηση η οποία έπειτα εγκρίθηκε·

β) να διευκρινίσει αν η πάγια τακτική της Επιτροπής είναι να χορηγεί τα ποσά που έχει εγκρίνει το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο μόνο για τις ετήσιες χρήσεις, έτσι ώστε δεν μπορεί να νοηθεί σιωπηρή ή έμμεση ανάκληση προηγουμένων αποφάσεων που αφορούν προηγούμενα οικονομικά έτη.

Στην ανταπάντησή της η *Επιτροπή* φρονεί ότι το αίτημα για εμμάρτυρες αποδείξεις στηρίζεται σε σειρά ισχυρισμών που δεν καλύπτουν την κοινοτική πραγματικότητα η οποία απορρέει από τις ισχύουσες διατάξεις. Σε πρώτη φάση εξετάζεται το παραδεκτό των αιτήσεων που υποβάλλουν τα κράτη μέλη προς το ΕΚΤ και, ενδεχομένως, σε δεύτερη φάση εξετάζεται η δυνατότητα επιλογής για να ληφθούν εγκριτικές ή απορριπτικές αποφάσεις. Σε περίπτωση εγκριτικής απόφασης, είναι πάγια τακτική η αίτηση να μπορεί να εγκρίνεται εν όλω ή εν μέρει και εφόσον παρίσταται ανάγκη να καθορίζονται ειδικοί όροι ή λεπτομέρειες.

Η έννομη σχέση μεταξύ της Επιτροπής και του κράτους μέλους απορρέει από την απόφαση που εκδίδεται· διέπεται από τους κανονισμούς περί ΕΚΤ, καθώς και από το περιεχόμενο της κυρίως απόφασης. Γεννάται επομένως έννομη σχέση μεταξύ της Επιτροπής και του κράτους μέλους που είναι παραλήπτης της απόφασης και — στο πλαίσιο αυτό — ο οργανισμός που είναι αρμόδιος για τις ενέργειες οφείλει να συμμορφωθεί με ό,τι αποφάσισε η Επιτροπή και όχι με ό,τι ζήτησε μέσω της κυβέρνησής του και να εκτελέσει σχολαστικά το εκπαιδευτικό πρόγραμμα προκειμένου να του επιστραφούν τα έξοδα που εγκρίθηκαν εντός των ορίων της εθνικής και της κοινοτικής συνδρομής. Λαμβανομένων υπόψη των διευκρινίσεων αυτών, προκύπτει ότι είναι αλυσιτελής οιαδήποτε αναφορά σε αυτά που ζήτησε εν προκειμένω το EISS διότι οι τρεις αποφάσεις που έλαβε η Επιτροπή, και τις οποίες κοινοποίησε στην Ιταλική Δημοκρατία, η οποία στη συνέχεια ενημέρωσε σχετικά το ενάγον, είναι τα μοναδικά στοιχεία που πρέπει να ληφθούν υπόψη.

Από την 1η Ιανουαρίου 1978, επήλθαν ουσιαστικές τροποποιήσεις στις λεπτομέρειες για την καταβολή των κοινοτικών συνδρομών. Μέχρι τότε προβλεπόταν να καταβάλλονται διαδοχικά ποσά έναντι λογαριασμού ανάλογα με την εξέλιξη του προγράμματος και την παρουσίαση εκ μέρους του κράτους μέλους των λεπτομερών εξόδων στα οποία υποβλήθηκε, καταβολή η οποία στο σύνολό της δεν μπορούσε να υπερβαίνει το 85 % της συνδρομής που είχε χορηγηθεί, το δε υπόλοιπο καταβάλλονταν μετά την περάτωση του προγράμματος. Από την 1η Ιανουαρίου 1978, με βάση την πείρα που είχε αποκτηθεί και με σκοπό να απλοποιηθούν και να επιταχυνθούν οι διαδικασίες, οι μερικές καταβολές αντικαταστάθηκαν από προκαταβολές του 30 % της συνδρομής μόλις το κράτος μέλος πιστοποιεί την έναρξη του προγράμματος, του 30 % μόλις το κράτος μέλος πιστοποιεί ότι έχει πραγματοποιηθεί το μισό πρόγραμμα και του 40 % όταν το κράτος μέλος υποβάλλει έκθεση για την πλήρη εκτέλεση του προγράμματος. Συνεπώς, οι σχετικές με το πρόγραμμα ενέργειες που πραγματοποίησε το ενάγον μεταξύ 1973 και 1976 διέπονται από τη ρύθμιση που ίσχυε πριν από την 1η Ιανουαρίου 1978. Είναι σαφές, επομένως, ότι εφαρμογή δεν έχει το σύστημα των προκαταβολών αλλά το σύστημα των διαδοχικών καταβολών έναντι λογαριασμού οι οποίες μπορούσαν να καταβληθούν (όπως συνέβη πράγματι) ως μερική επιστροφή των δαπανών που είχαν εγκριθεί και είχαν ήδη πραγματοποιηθεί από το EISS, κατόπιν υποβολής σχετικής αίτησης εκ μέρους της Ιταλικής Δημοκρατίας και με βάση ενδεχόμενους ελέγχους και επαληθεύσεις.

Το συνολικό ύψος των ποσών που κατέβαλε η Επιτροπή, μετά από αίτηση της Ιταλικής Δημοκρατίας και αφού εθνικοί υπάλληλοι διενήργησαν από κοινού με υπαλλήλους της Κοινότητας τους αναγκαίους ελέγχους, δεν αντιπροσωπεύει, αντίθετα προς τον ισχυρισμό του ενάγοντος, το 85 % που είχε εγκριθεί ως συνολική καταβολή έναντι λογαριασμού. Τα ποσά αυτά αντιπροσωπεύουν 84,4 % των πιστώσεων που εγκρίθηκαν για το 1974, 87,7 % για το 1975, 53,5 % για το 1976 και ανέρχονται συνολικά στο ολικό ποσό που καταβλήθηκε, συμπεριλαμβανομένου του υπολοίπου, μετά από επαλήθευση των λογαριασμών και διενέργεια των αναγκαίων ελέγχων.

Οι πιστώσεις που είχαν προβλεφθεί για το οικονομικό έτος 1973 (και δεν διατέθηκαν) δεν καταβλήθηκαν όταν αποδείχθηκε ότι η εκτέλεση του προγράμματος δεν ήταν σύμφωνη προς τους όρους που επέβαλε η απόφαση.

IV — Ερωτήσεις που έθεσε το Δικαστήριο

Το Δικαστήριο κάλεσε την Επιτροπή να του διαβιβάσει υπόμνημα (συνοδευόμενο από δικαιολογητικά έγγραφα) σχετικά με τις αιτήσεις για πληρωμή που υπέβαλε η ιταλική κυβέρνηση και τις μειώσεις που επέβαλε η Επιτροπή κατόπιν των ελέγχων που διενήργησε από κοινού με την ιταλική κυβέρνηση και να διευκρινίσει αν η ιταλική κυβέρνηση αναγνώρισε ότι το ποσό που προσδιορίστηκε με τον τρόπο αυτό αντιστοιχούσε στην εν λόγω χρηματική παρέμβαση.

Η Επιτροπή διαβίβασε το υπόμνημα που ζητήθηκε και υποστήριξε ότι τα ποσά που χορήγησε η ιταλική κυβέρνηση στο EISS για το οικονομικό έτος 1973 επιστράφηκαν στη συνέχεια στο υπουργείο εργασίας έτσι ώστε τα ποσά που κατέβαλε η Επιτροπή αντιστοιχούν πλήρως προς τα ποσά που τελικά κατέβαλε η ιταλική κυβέρνηση καθ' όλη τη διάρκεια του προγράμματος.

Το Δικαστήριο υπέβαλε εξάλλου στην ιταλική κυβέρνηση ερώτηση αν ήταν σύμφωνη με την Επιτροπή ως προς το ύψος της ενίσχυσης που έπρεπε να καταβληθεί στην προκειμένη περίπτωση.

Η ιταλική κυβέρνηση απάντησε ότι προς το παρόν δεν μπορεί παρά να αποδεχθεί την απόφαση της Επιτροπής που απέρριψε τα αιτήματα του EISS.

V — Προφορική διαδικασία

Η Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, εκπροσωπούμενη από το νομικό της σύμβουλο, Toledano Laredo, ανέπτυξε προφορικά τις παρατηρήσεις της στη συνεδρίαση της 9ης Ιουνίου 1983.

Ο γενικός εισαγγελέας ανέπτυξε τις προτάσεις του στη συνεδρίαση της 29ης Σεπτεμβρίου 1983.

Σκεπτικό

1 Με δικόγραφο που κατέθεσε στη γραμματεία του Δικαστηρίου στις 8 Δεκεμβρίου 1981, το Ente italiano di servizio sociale (EISS) άσκησε, δυνάμει των άρθρων 178 και 215, δεύτερη παράγραφος, της Συνθήκης ΕΟΚ, αγωγή με την οποία ζητεί αποκατάσταση της ζημίας που υπέστη λόγω του ότι η Επιτροπή δεν του διέθεσε το ποσό των 371 649 981 ιταλικών λιρετών το οποίο έπρεπε να εισπράξει ως υπόλοιπο από το μήνα Απρίλιο 1978, σύμφωνα με το άρθρο 2, παράγραφος 2, της απόφασης της Επιτροπής της 27ης Δεκεμβρίου 1973, και της ζημίας που επήλθε από τον υψηλό τραπεζικό δανεισμό στον οποίο υποχρεώθηκε να καταφύγει, διότι δεν μπόρεσε να χρησιμοποιήσει έγκαιρα το πιο πάνω ποσό, με συνέπεια την πρόκληση μεταγενέστερης ζημίας που συνίσταται στην καταβολή σημαντικού ποσού τόκων.

2 Στην αγωγή του το ενάγον αναφέρει ότι το δικόγραφο που θα επιδοθεί στην Επιτροπή μπορεί να θεωρηθεί ως πρόσκληση προς ενέργεια υπό την έννοια του άρθρου 175, δεύτερη παράγραφος, της Συνθήκης. Στην απάντησή του το ενάγον παραιτήθηκε από τον ισχυρισμό αυτό.

3 Στην απάντησή του το ενάγον διευκρίνισε ότι η αγωγή του για αποζημίωση στηρίζεται αποκλειστικά στην εξωσυμβατική ευθύνη της Κοινότητας βάσει του άρθρου 215, δεύτερη παράγραφος, της Συνθήκης.

4 Το ενάγον αναφέρει στην αγωγή του ότι κατά το έτος 1972 η γενική διεύθυνση προσανατολισμού και επαγγελματικής εκπαίδευσης εργαζομένων του Ministero del lavoro et della previdenza sociale του ανέθεσε να μελετήσει, να προετοιμάσει και να παρουσιάσει ειδικό σχέδιο για την εκπαίδευση και την επανειδίκευση «άνεργων ή προσωρινά απασχολούμενων ιταλών εργαζομένων» στον τομέα των κοινωνικών υπηρεσιών.

5 Με έγγραφο της 10ης Ιουλίου 1973 η εν λόγω γενική διεύθυνση ανακοίνωσε ότι διαβίβασε το σχέδιο του ενάγοντος στην Επιτροπή για να λάβει αποφάσεις στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων της προκειμένου να παρέμβει το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο.

6 Το ενάγον αναφέρει στη συνέχεια ότι του ζητήθηκε να προωθήσει το πρόγραμμα εκπαίδευσης, το οποίο προέβλεπε στην αρχική του φάση εξέλιξης, για το οικονομικό έτος 1973, εντατικά μαθήματα επανειδίκευσης για τους κοινωνικούς λειτουργούς υπαλλήλους του ενάγοντος οι οποίοι, λαμβανομένης υπόψη της προσωρινής τους σχέσης εργασίας, πληρούσαν τις προϋποθέσεις προκειμένου να επωφεληθούν των παρεμβάσεων του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου, σύμφωνα προς την απόφαση του Συμβουλίου της 1ης Φεβρουαρίου 1971 (ΕΕ ειδ. έκδ. 05/001, σ. 69).

7 Με απόφαση της 27ης Δεκεμβρίου 1973, παραλήπτης της οποίας ήταν η Ιταλική Δημοκρατία, η Επιτροπή ενέκρινε την αίτηση παρέμβασης που υπέβαλε η Ιταλική Δημοκρατία προκειμένου να χορηγηθούν ενισχύσεις για την εκτέλεση, κατά τη χρονική περίοδο μεταξύ 1ης Ιανουαρίου 1973 και 31ης Δεκεμβρίου 1974, «προγραμμάτων εκπαίδευσης 1 150 περίπου νέων ανέργων του Mezzogiorno, των οποίων η επαγγελματική τους επανένταξη ως κοινωνικών λειτουργών ή εργαζομένων έχει προβλεφθεί στο Mezzogiorno ή σε περιοχές με υψηλό ποσοστό εργαζομένων μεταναστών από το Mezzogiorno». Η απόφαση διέθεσε στο ενάγον ποσό 1 726 207 592 ιταλικών λιρετών, ως συνδρομή του Ταμείου για την εκτέλεση του προγράμματος το οποίο αφορούσε η απόφαση. Το ποσό αυτό κατανεμήθηκε ως εξής: 274 721 810 λιρέτες για το έτος 1973 και 1 451 458 782 λιρέτες για το έτος 1974.

8 Από τις αιτιολογικές σκέψεις της απόφασης αυτής προκύπτει ότι η Ιταλική Δημοκρατία υπέβαλε για λογαριασμό του ενάγοντος, στις 10 Ιουλίου 1973, αίτηση για παρέμβαση του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου σε πρόγραμμα που απέβλεπε να ενισχύσει κατά την περίοδο από 1ης Ιανουαρίου 1973 ώς 31 Δεκεμβρίου 1974 την εκπαίδευση ως κοινωνικών λειτουργών ή εργαζομένων περίπου 1 150 νέων ανέργων του Mezzogiorno, των οποίων η επαγγελματική επανένταξη είχε προβλεφθεί στο ίδιο το Mezzogiorno και σε περιοχές με υψηλό ποσοστό εργαζομένων μεταναστών από το Mezzogiorno, αίτηση την οποία η Επιτροπή έκρινε σύμφωνη προς τις διατάξεις περί λειτουργίας του Ταμείου υπό την επιφύλαξη να διενεργείται έλεγχος κατά την εκτέλεση του εν λόγω προγράμματος αν συμφωνεί με τις ισχύουσες διατάξεις.

9 Από τη δικογραφία προκύπτει ότι, κατόπιν ελέγχου που διενεργήθηκε τον Ιούνιο/Ιούλιο 1974 από υπαλλήλους της Επιτροπής και του ιταλικού υπουργείου εργασίας, η Επιτροπή έκρινε ότι οι ενέργειες που πραγματοποίησε το ενάγον το 1973 δεν ανταποκρίνονταν στα κριτήρια που είχε θέσει η απόφαση της Επιτροπής. Η Επιτροπή δεν δέχθηκε επομένως να καταβάλει τη συνδρομή του Ταμείου που είχε προβλεφθεί για το έτος 1973.

10 Με απόφαση της 10ης Δεκεμβρίου 1974, η Επιτροπή, εκτιμώντας ότι η Ιταλική Δημοκρατία — λόγω καθυστερήσεων που επήλθαν κατά την εκτέλεση των προβλεπόμενων ενεργειών — ζήτησε, μεταξύ άλλων, να τροποποιηθεί η κατανομή της συνδρομής αυτής κατά οικονομικά έτη, έκανε δεκτή την αίτηση αυτή και κατένειμε τη χορηγούμενη συνδρομή ως εξής: 609 798 130 λιρέτες για το έτος 1974 και 841 687 652 λιρέτες για το έτος 1975.

11 Τονίζεται ότι η απόφαση αυτή δεν προέβλεπε καμιά συνδρομή για το έτος 1973 και ότι το συνολικό ύψος της συνδρομής που εγκρίθηκε με την απόφαση αυτή ήταν κατώτερο κατά 274 721 810 λιρέτες της συνδρομής που είχε προβλέψει η απόφαση της 27ης Δεκεμβρίου 1973. Η διαφορά αυτή δικαιολογείται από το γεγονός ότι το ποσό αυτό ήταν το ποσό που το ενάγον είχε ισχυριστεί ότι είχε διαθέσει για το οικονομικό έτος 1973. Ως προς το σημείο αυτό παρατηρείται ότι στην αγωγή του το EISS δέχεται ότι συγκατατέθηκε σε συνδρομή ύψους μόνο 134 912 640 λιρετών για το οικονομικό έτος 1973 επί συνόλου 274 721 810 λιρετών.

12 Κατόπιν της αιτήσεως της Ιταλικής Δημοκρατίας για τροποποίηση της κατανομής κατά οικονομικά έτη του ποσού της συνδρομής που είχε χορηγηθεί, η Επιτροπή, με απόφαση της 18ης Μαΐου 1976, έκανε νέα κατανομή της συν-

δρομής που είχε εγκριθεί κατά τον ακόλουθο τρόπο: 385 875 145 λιρέτες για το οικονομικό έτος 1975 και 455 812 507 λιρέτες για το οικονομικό έτος 1976.

13 Για τα έτη 1974, 1975 και 1976 δεν εγκρίθηκε η καταβολή ποσού 345 763 716 λιρετών με την αιτιολογία ότι οι ενέργειες που είχαν πραγματοποιηθεί δεν ήταν σύμφωνες προς τις κοινοτικές διατάξεις, ειδικότερα δε προς τις διατάξεις της απόφασης της Επιτροπής. Δεν ζητήθηκε εξάλλου ποσό 65 149 763 λιρετών. Το τελικό υπόλοιπο που καταβλήθηκε αντιπροσωπεύει ποσό συνολικού ύψους 1 040 572 303 λιρετών.

14 Υπενθυμίζεται ότι η διαδικασία χρηματοδότησης του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου εξελίσσεται με τον ακόλουθο τρόπο. Τα κράτη μέλη υποβάλλουν στην Επιτροπή αιτήσεις για χορήγηση συνδρομής. Αν η Επιτροπή κρίνει ότι η αίτηση εμπίπτει στους στόχους του Κοινωνικού Ταμείου και έχει προτεραιότητα, εκδίδει απόφαση για το κράτος μέλος κατόπιν γνώμης της επιτροπής Κοινωνικού Ταμείου. Η απόφαση αυτή επιβάλλει σειρά υποχρεώσεων στο κράτος που έχει υποβάλει την αίτηση. Το κράτος αναλαμβάνει ειδικότερα την υποχρέωση να επιβαρυνθεί με χρηματικό ποσό ίσο προς το ποσό που ζητεί από την Επιτροπή για την κάλυψη των δαπανών που απαιτούν οι ενέργειες, να συλλέγει τεκμηρίωση για τις ενέργειες αυτές ελέγχοντας κατά πόσο ανταποκρίνονται προς την πραγματικότητα, να ζητεί από το Κοινωνικό Ταμείο να καταβάλλει ποσά έναντι λογαριασμού ανάλογα με την πρόοδο των εργασιών και το τελικό υπόλοιπο, και να διευκολύνει τους ελέγχους που διενεργεί η Επιτροπή για να διαπιστώσει κατά πόσο οι ενέργειες που έχουν εκτελεστεί ή βρίσκονται στο στάδιο της εκτέλεσης συμφωνούν προς τις εφαρμοστέες στην προκειμένη περίπτωση οδηγίες.

15 Από τα προηγούμενα έπεται ότι στο πλαίσιο της διαδικασίας αυτής οι οικονομικές σχέσεις υφίστανται αφενός μεν μεταξύ της Επιτροπής και του ενδιαφερόμενου κράτους μέλους, αφετέρου δε μεταξύ του κράτους μέλους αυτού και του οργανισμού στον οποίο χορηγείται η χρηματική συνδρομή.

16 Για να είναι δυνατό, υπό τις συνθήκες αυτές, να στοιχειοθετηθεί ευθύνη της Επιτροπής έναντι του επιχορηγούμενου οργανισμού, δεν αρκεί ο ισχυρισμός, στον οποίο περιορίζεται το ενάγον, ότι δικαιούται να λάβει από την Επιτροπή ένα «υπόλοιπο» λόγω του ότι «πράξεις» ή «συμπεριφορά» του κοινοτικού αυτού οργάνου — οι οποίες δεν προσδιορίζονται στο δικόγραφο της αγωγής ή της απάντησης — είναι άκυρες ή μη νόμιμες· δεν αρκεί ως προς το σημείο αυτό απλή αναφορά στο αποτέλεσμα των ελέγχων που διενήργησαν υπάλληλοι της Επιτροπής από τους οποίους διαπιστώθηκαν λιγότερες πλημμέλειες από αυτές

που έλαβε υπόψη της η απόφαση της Επιτροπής. Εναπόκειτο δε στο ενάγον να προσκομίσει πραγματικά και νομικά στοιχεία ικανά να θεμελιώσουν αιτιώδη συνάφεια μεταξύ της ζημίας που επικαλείται και συγκεκριμένων μη νομίμων πράξεων που θα αποδίδονται στην Κοινότητα.

17 Εφόσον ελλείπουν τέτοια στοιχεία, η αγωγή δεν μπορεί να γίνει δεκτή.

Επί των δικαστικών εξόδων

18 Σύμφωνα με το άρθρο 69, παράγραφος 2, του κανονισμού διαδικασίας, ο ηττηθείς διάδικος καταδικάζεται στα δικαστικά έξοδα. Επειδή το ενάγον ηττήθηκε, πρέπει να καταδικαστεί στα δικαστικά έξοδα.

Για τους λόγους αυτούς

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (πρώτο τμήμα)

αποφασίζει:

1) Απορρίπτει την αγωγή.

2) Καταδικάζει το ενάγον στα δικαστικά έξοδα.

Koopmans O'Keeffe Bosco

Δημοσιεύτηκε σε δημόσια συνεδρίαση στο Λουξεμβούργο στις 15 Μαρτίου 1984.

Κατ' εντολή
του γραμματέα

D. Louterman

Υπάλληλος διοικήσεως

Ο πρόεδρος του πρώτου τμήματος

Τ. Koopmans